

چکیده:

عملکرد کارخانجات تولید کننده روغن نباتی در بخشهای مختلف تولید، توزیع و صادرات در سال ۸۸ اختصاراً" به قرار زیر است.

میزان تولید با افزایش ۴ درصدی نسبت به سال گذشته به ۱،۵۰۴،۱۹۳ تن رسید. توزیع روغن نباتی نیز با ۵ درصد افزایش به ۱،۵۱۳،۰۳۸ تن بالغ گردید. این در حالیست که میزان صادرات بر اساس اعلام انجمن صنفی صنایع روغن نباتی، سال ۸۸ با کاهش ۴۶ درصدی به ۴۶،۳۲۸ تن رسید. در بخش قیمتهای جهانی نکته قابل توجه کاهش چشمگیر قیمت روغن خام آفتابگردان (کاهش ۲۹ درصدی نسبت به سال ۷۸) می باشد که منجر به افزایش ۳۸۴ درصدی واردات روغن خام آفتابگردان طی سال ۸۸ نسبت به مدت مشابه سال ۸۷ گردید. درعین حال عملکرد کارخانجات روغنکشی در سال ۸۸ به میزان ۷ درصد نسبت به سال ۸۷ کاهش یافته است.

مقدمه:

پس از مواد قندی و نشاسته ای، چربی ها اصلی ترین ماده تأمین کننده انرژی مورد نیاز بدن انسان می باشند و باتوجه به نقشی که در حیات انسان دارند، از جمله کالاهای مصرفی ضروری به شمار می آیند.

روغن ها درجیره غذایی، چندین وظیفه مهم را در بدن ایفا می کنند و منابع بسیار مهمی از انرژی می باشند که تا حد ۴۵ الی ۵۰ درصد از کالری مورد نیاز بدن را تأمین می کنند. همچنین بعنوان منبع اسیدهای چرب پایه بوده و بصورت حامل ویتامینهای محلول در چربی عمل می کنند. در طول ۲۵ سال اخیر تغییرات عمده ای در مورد جایگزینی چربیهای دارای منبع گیاهی به جای چربیهای با منبع حیوانی انجام گرفته است. مصرف سرانه انواع روغن نباتی در ایران (بر اساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) حدود ۱۷ کیلوگرم برآورد می شود این در حالی است که میانگین مصرف سرانه روغن در جهان حدود ۱۲/۵ کیلوگرم می باشد (بر اساس گزارش پژوهشهای اقتصادی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام مربوط به سال ۲۰۰۸ میلادی). مقایسه مصرف سرانه روغن در ایران با سایر کشورها حاکی از مصرف سرانه بالاتر از میانگین جهانی است. ذکر این نکته ضروری است که بیش از ۸۰ درصد نیاز داخل از طریق واردات تأمین می شود و در حال حاضر ایران دهمین کشور واردکننده روغن جهان است و میزان ارزش واردات سالیانه بالغ بر ۱/۵ میلیارد دلار می باشد.

منابع عمده استحصال روغن گیاهی در حال حاضر عبارتند از: کلزا، آفتابگردان، ذرت، سویا، تخم پنبه، پالم، زیتون و بخشی از دانه های روغنی مورد نیاز جهت تولید روغن نباتی در داخل کشور تولید می گردد ولی همانگونه که گفته شد بخش عمده این محصول از طریق واردات تأمین شده و در کارخانه های روغن کشی داخلی مورد استحصال قرار می گیرد. علاوه بر روغن خام بدست آمده از دانه های روغنی (تولید داخل یا وارداتی) مقادیری روغن خام نیز وارد می گردد که این محصول از اقلام مهم واردات کشور بوده و به واسطه اهمیت آن در رژیم غذایی جزء کالاهای اساسی سهمیه بندی شده کشور قرار گرفته است. روغن خام وارداتی پس از ورود به بنادر و ترخیص کالا و تخلیه در مخازن توسط ارگانهای ذیربط و متناسب با ظرفیت، عملکرد و توان تولیدی هر یک از کارخانه های روغن نباتی تقسیم و سهمیه بندی می گردد.

تولید:

در کشور ما در حال حاضر ۲۵ کارخانه روغن نباتی فعالیت می کنند که با توجه به تقسیم بندی وزارت صنایع و تخصیص روغن خام توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران در چرخه فرآوری و عرضه سهمیه های کالابری و دولتی قرار می گیرند. طبق آمار میزان کل تولید سال ۸۸ (۱،۵۰۴،۱۹۳ تن) نسبت به سال ۸۷ (۱،۴۴۷،۳۰۶ تن)، حدود ۴ درصد افزایش داشته است.

توزیع:

یک بررسی اجمالی بر روی میزان عملکرد کارخانجات روغن نباتی در بخش توزیع بیانگر این است که جمع کل توزیع در سال ۸۸ (۱،۵۱۳،۰۳۸ تن) نسبت به سال ۸۷ (۱،۴۴۰،۷۲۲ تن) حدود ۵ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که بخش صادرات با کاهش ۴۶ درصدی مواجه بوده است.

صادرات:

همانگونه که گفته شده در بخش صادرات با کاهش ۴۶ درصدی روبرو هستیم که این امر از طرفی به واسطه کاهش تعداد کارخانجات فعال در زمینه تولید روغن نباتی از ۲۹ کارخانه در سال ۸۷ به ۲۵ کارخانه در سال ۸۸ و از طرف دیگر بدلیل کاهش عملکرد صادرات اکثریت قریب به اتفاق شرکتها می باشد که با عنایت به اهمیت موضوع صادرات غیرنفتی منجمله روغن نباتی، این مسأله زنگ خطری بوده که بایستی دولت حمایتهای بیشتری را از صنایع مذکور در عرصه صادرات دنبال نماید.

ردیف	نام شرکت	تولید					تولید			نام شرکت	ردیف
		جمع موجودی	تولید	موجودی از سال قبل	کالای برگ شهربی و شهربی و عشایری	حواله های دولتی	آزاد قه صدف و صنعت انجام نخوار	کارمزدی	صادراتی		
۱	بهشهر	۲۹۲.۰۱۲.۱۷۸	۲۷۰.۶۰۲.۲۰۱	۱۶.۴۰۹.۹۲۷	۸۲.۲۸۰.۹۲۲	۸.۴۲۹.۰۸۸	۲۷۴.۴۴۲.۷۷۸	۲۲.۲۲۲	۱۲.۱۳۴.۹۹۸	۲۷۷.۴۲۷.۰۲۹	۱۴.۰۸۰.۱۴۹
۲	کشت و صنعت شمال	۱۸۹.۲۰۴.۸۹۲	۱۸۴.۸۱۸.۷۲۹	۴.۳۸۶.۱۶۴	۴۰.۸۶۲.۰۴۵	۲.۰۷۷.۱۷۱	۱۲۲.۲۰۱.۷۹۲	.	۹.۳۴۰.۳۰۴	۱۸۴.۹۸۱.۳۱۲	۴.۲۲۲.۶۸۱
۳	مارگاردین	۱۰۸.۰۵۲۸.۰۰۱	۱۰۳.۱۸۹.۰۳۰	۰.۳۴۸.۹۷۱	۲۷.۹۲۱.۳۲۶	۲.۴۰۳.۱۸۰	۱۰۲.۴۰۹.۴۹۸	۲۶۶.۷۸۷۰	۸.۳۲۰.۰۶۷	۱۰۲.۰۱۰.۴۴۸	۶.۰۲۷.۱۰۵۲
۴	گلناز کرمان	۷۲.۷۰۷.۱۱۱	۷۳.۲۲۸.۴۹۲	۴۲۸.۶۱۹	۱۹.۹۴۷.۲۸۸	۲.۹۹۶.۸۱۷	۴۱.۷۶۴.۷۷۸	۱.۲۰۴.۴۸۰	۷.۱۰۰.۰۶۶	۷۳.۰۶۸.۰۲۹	۶۸۸.۰۸۲
۵	مابعدکشت کرمانشاه	۱۱۶.۰۸۲.۸۶۶	۱۱۱.۱۲۷.۱۷۸	۰.۴۴۶.۶۸۸	۲۱.۲۷۶.۲۴۵	۴.۰۲۴.۰۱۲	۸۸.۱۷۰.۳۹۸	۲۸.۴۰۸	۷.۴۱.۱۸۴	۱۱۴.۲۰۰.۷۹۸	۲.۳۲۸.۰۶۸
۶	فراورده های روغنی ایران	۲۸.۹۴۰.۸۱۱	۲۶.۳۱۰.۱۲۷	۲.۶۳۰.۶۸۴	۴.۴۲۴.۹۰۲	.	۲.۴۰۸.۶۲۲	۴۶.۰۱۰۹	.	۲۸.۷۶۱.۲۴۲	۱۷۹.۰۶۸
۷	اکتا	۷۳.۱۲۱.۷۹۷	۶۸.۲۷۷.۸۷۱	۴.۸۰۲.۹۲۶	۱۱.۱۴۲.۲۲۵	۱.۳۲۸.۰۶۲	۰.۱۷۸.۴۹۶	۲.۳۴۰.۳۸۰	۴.۴۱۸.۳۸۴	۷۱.۰۲۴.۰۶۲	۲.۱۰۷.۲۲۵
۸	نپان گل	۷۳.۴۳۲.۸۷۶	۷۱.۸۰۱.۸۰۰	۲.۱۱۱.۰۷۶	۱۲.۴۳۲.۴۷۳	۸۹۸.۰۸۱	۰.۷۰۰.۸۱۲	.	۲.۱۰.۶۰۳	۷۳.۱۲۷.۲۴۲	۱.۲۰۵.۸۱۲
۹	ارجان نوین	۲۹.۴۰۳.۲۷۰	۲۸.۷۹۰.۷۰۱	۶۰۷.۶۶۹	۱۱.۲۱۲.۳۶۵	۱.۶۰۰.۲۸۴	۱.۶۰۰.۶۶۵	.	۴.۳۰.۱۴	۲۹.۲۱۰.۸۰۸	۱.۲۷.۰۱۲
۱۰	فادگل نیشابور	۱۸.۶۷۱.۰۲۲	۱۷.۸۴۹.۶۳۰	۸۲۱.۹۰۷	۱۰.۲۸۸.۷۰۸	۱.۰۰۱.۷۹۸	۲.۹۱۲.۸۸۹	۹۰.۰۷۸	۲.۲۸۲.۷۱۸	۱۸.۰۸۲.۲۹۱	۰.۸۹۲.۴۱
۱۱	جهان	۲۱.۲۷۸.۳۰۴	۲۰.۲۹۲.۳۴۲	۹۸۰.۰۱۱	۶.۸۷۱.۴۸۴	۱.۰۸۰.۰۸۹	۷.۹۰۲.۴۹۷	۱.۰۲۰۹.۸۸۱	۱۹.۷۷.۲۲۷	۲۰.۲۹۱.۰۹۸	۸۸۶.۷۰۶
۱۲	طایا گلستان	۲۸.۷۷۲.۴۹۸	۲۷.۳۹۸.۲۹۸	۶۲۹.۴۰۰	۲.۶۰۱.۴۶۰	۳.۶۲.۴۶۸	۲.۳۶۰.۶۰۶	۶.۰۰۷.۲۷۷	.	۲۷.۰۷۴.۹۰۴	۴۰۲.۷۹۴
۱۳	گلستان دزفول	۲۲.۱۰۲.۹۶۷	۲۲.۱۰۲.۹۶۷	۱.۲۹۹.۶۸۲	۸.۴۹۱.۸۹۸	۲.۱۲۴.۳۷۱	۲.۲۷۲.۲۲۲	۱.۰۶۰.۶۰۴	.	۲۲.۸۰۹.۶۶۰	۰.۹۶۰.۳۴
۱۴	نرگس شیراز	۲۰.۳۲۲.۷۲۱	۲۴.۳۷۸.۹۰۲	۹۰۴.۸۲۹	۹.۱۴۸.۰۷۹	۲.۲۷۱.۸۳۰	۲.۶۶۶.۰۰۱	۹.۶۸۸.۴۸۱	.	۲۴.۷۲۴.۴۴۱	۶.۹۲۹.۰
۱۵	ناز اصفهان	۴۲.۳۷۶.۰۲۶	۴۱.۶۲۱.۸۰۹	۲.۱۲۴.۱۶۷	۶.۷۷۱.۱۲۸	۳.۶۶۶.۷۶۴	۲.۱۷۲.۴۵۷	.	۰.۷۷.۹۲۰	۴۲.۰۸۰.۳۸۹	۱.۱۶۰.۶۲۷
۱۶	فضل نیشابور	۲۲.۲۲۹.۰۶۶	۲۲.۲۲۹.۰۶۶	۲۸.۸۹۷	۴.۷۲۰.۱۶۷	۲.۰۱۲.۰۱۹	۱.۶۱۰.۴۳۸	۲.۴۰.۲۲۰	۸۳.۸۸۸	۲۲.۲۶۶.۱۰۲	۶۶.۶۶۲
۱۷	پارس	۱۷.۸۰۰.۰۹۹	۱۶.۹۶۹.۶۷۳	۸۸۰.۴۲۶	۱.۳۸۲.۰۱۲	۲.۰۲۰	۴.۸۸۸.۷۲۲	۱.۰۸۰.۸۲۱	.	۱۷.۰۰۹.۲۰۸	۷۴۰.۸۹۱
۱۸	شکوفه بابل	۱۳.۹۸۱.۷۴۸	۱۳.۸۰۲.۱۰۳	۱۲۹.۰۹۰	۶.۷۰۰.۱۶۲	.	۰.۶۱۰.۰۰۰	۷.۳۰۰.۷۹۲	۲۸.۹۰۰	۱۳.۷۳۲.۰۹	۲۴.۷۸۹
۱۹	گلپار جاده ابریشم	۱۷.۴۲۳.۴۰۰	۱۷.۴۲۰.۰۶۸	۷.۸۸۷	۱.۴۰۲.۴۸۰	۱.۷۸۹.۶۶۷	۹.۹۷۰.۱۷۰	۴.۲۱۲.۴۴۴	.	۱۷.۴۲۰.۰۶۶	۸.۳۸۹
۲۰	نوش آذر	۲۲.۴۱۶.۴۷۷	۲۱.۹۶۴.۳۶۶	۴۰۲.۱۰۱	۲.۰۶۳.۰۶۷	۰.۱۱۲.۲۲۲	۱.۹۹۳.۳۶۴	.	.	۲۱.۷۶۹.۱۰۲	۶.۴۲۲.۴
۲۱	پرتودانه خیز	۲۶.۰۸۴.۰۲۱	۲۴.۸۷۲.۶۰	۱.۷۱۱.۱۷۱	۱.۳۶۴.۰۲۸	۱.۴۰۰.۲۸۹	۲.۳۱۰.۰۰۰	.	.	۲۵.۶۶۶.۲۶۱	۹۱۸.۷۷۰
۲۲	تاب	۲۱.۳۲۰.۸۸۱	۲۱.۲۰۱.۴۴۶	۷۹.۴۳۰	۷۲۸.۱۴۰	۱.۰۱۹.۲۹	۱.۱۲۲.۲۰۷	۱۹.۳۲۰.۳۹۸	.	۲۱.۳۸۲.۰۸۴	۴۸.۲۹۷
۲۳	بالک	۴.۴۲۹.۷۸۸	۴.۳۶۸.۰۰۰	۰.۲۹۸.۸۸۸	۸۹۰.۸۰۴	۲۱۱.۴۷۹	۲.۲۰۰.۰۰۰	۱.۰۶۳.۱۱۴	.	۴.۴۲۰.۴۰۳	۱۹.۶۸۰
۲۴	گلپار پارسجان	۱۷.۰۹۰.۰۵۳	۱۷.۰۹۲.۲۰۳	۲.۳۰۰	۴۹۸.۲۱۸	۱۲۶.۰۰۰	۷.۸۹۶.۴۷۲	۸.۰۰۶.۴۱۸	.	۱۷.۰۷۷.۱۰۹	۱۸.۴۴۴
۲۵	فخرنام پژوه	۵.۴۱۲.۱۴۶	۵.۳۴۸.۸۸۲	۶۳.۲۶۴	۳۰۴.۰۳۴	۷۱.۰۶۴	۴.۷۲۶.۴۲۲	.	.	۵.۱۶۶.۱۱۱	۲۰.۰۶۳
	جمع	۱.۰۰۶.۹۲۴.۲۸۰	۱.۴۰۴.۴۱۲.۲۶۱	۵۲.۰۱۲.۰۲۴	۳۰.۰۱۴.۱۳۴	۴۰.۲۷۱.۶۰۳	۰.۰۸۲.۶۴۲	۰.۰۰۰.۸۸۲.۶۴۲	۴۰.۹۴۸.۲۸۰	۱.۴۱۷.۰۰۰.۷۶۶	۲۹.۳۶۸.۰۱۹

ردیف	نام شرکت	تولید			کارمزدی			کالای برگ ترکیبی شهری روستایی و عشایری	حواله های دولتی	آزاد قلم سبک و صنعت، احطام خوار	کارمزدی دولتی متفرقه	صادراتی	کل خروجی	باقیمانده
		موجودی از سال قبل	تولید	جمع موجودی	کارمزدی	کارمزدی	کارمزدی							
۱	بهشهر	۱۴۹۲۵۰۰۰۰	۳۹۷۰۴۸۰۲۱۱	۴۱۲۰۴۰۰۲۱۶	۱۱۵۰۹۱۱۰۵۲۹	۹۰۸۴۹۰۱۲۵	۲۴۹۰۰۸۴۷۷۲	۲۴۹۰۰۸۴۷۷۲	۲۴۹۰۰۸۴۷۷۲	۲۴۹۰۰۸۴۷۷۲	۱۸۰۹۹۴۰۲۸۹	۲۹۰۰۹۹۴۰۲۸۹	۱۶۰۴۱۰۹۲۷	
۲	مارگابین	۹۰۹۴۹۰۰۴۰	۱۱۵۰۶۶۱۰۰۹۷	۱۲۵۰۶۶۱۰۰۹۷	۱۰۸۰۷۰۲۰۶	۴۹۰۳۸۴۶۹۸	۵۰۴۷۴۰۳۷	۵۰۴۷۴۰۳۷	۵۰۴۷۴۰۳۷	۵۰۴۷۴۰۳۷	۱۲۰۰۳۲۱۰۱۶۶	۱۲۰۰۳۲۱۰۱۶۶	۵۰۳۴۸۰۷۶	
۳	کشت و صنعت شمال	۲۰۴۷۸۰۴۲۴	۱۲۱۰۴۸۶۱۶۶	۱۹۰۰۹۶۴۰۵۹۰	۵۹۰۶۲۹۰۶۵۷	۲۰۱۲۶۰۴۱۵	۱۲۰۰۰۹۲۰۴۲۴	۱۲۰۰۰۹۲۰۴۲۴	۱۲۰۰۰۹۲۰۴۲۴	۱۲۰۰۰۹۲۰۴۲۴	۸۰۳۱۰۱۱۸	۱۹۱۰۳۰۷۰۲۵۱	۵۶۰۷۰۰۰۹	
۴	ماهیهدشت کرمانشاه	۱۰۹۲۰۰۵۱۷	۱۲۶۰۵۸۰۳۰۸	۱۲۸۰۵۱۰۸۲۵	۲۹۰۶۷۶۶۲۳۳	۴۶۰۶۷۶۶۲۳۳	۸۶۰۵۲۸۰۳۵	۸۶۰۵۲۸۰۳۵	۸۶۰۵۲۸۰۳۵	۸۶۰۵۲۸۰۳۵	۹۲۰۲۹۰۷	۱۲۲۰۲۹۰۷	۵۰۵۳۱۰۰۳۷	
۵	گلناز کرمان	۶۲۷۰۰۷۳	۷۱۰۱۲۲۰۰۸	۷۱۰۷۹۹۰۸۱	۲۵۰۴۲۸۰۹۰۷	۲۵۰۴۲۸۰۹۰۷	۱۷۱۰۰۴۹۰۷	۱۷۱۰۰۴۹۰۷	۱۷۱۰۰۴۹۰۷	۱۷۱۰۰۴۹۰۷	۷۱۰۲۷۰۰۴۶۲	۷۱۰۲۷۰۰۴۶۲	۴۲۸۰۶۱۹	
۶	نجان گل	۱۰۹۸۶۰۰۰۷	۶۳۸۳۳۸۰۵۰۰	۶۵۰۳۲۹۰۵۰۷	۱۲۰۰۲۲۰۹۰۲	۲۰۰۲۲۰۹۰۲	۴۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۰۲۲۰۹۰۲	۲۰۱۱۰۰۰۷۶	
۷	ادکا	۱۰۷۹۷۰۸۲۵	۶۰۰۱۲۳۰۶۶۱	۶۱۰۹۶۱۰۴۲۴	۱۵۰۲۹۴۰۲۲۴	۲۰۱۲۶۰۴۱۵	۲۱۰۳۴۰۳۸۲۱	۲۱۰۳۴۰۳۸۲۱	۲۱۰۳۴۰۳۸۲۱	۲۱۰۳۴۰۳۸۲۱	۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۰۲۲۰۹۰۲	۴۸۱۹۰۶۵۵	
۸	پارس	۲۰۷۹۲۰۲۰۹	۳۹۰۹۹۰۳۸۹۴	۴۱۰۷۸۸۰۱۰۲	۳۲۰۳۲۰۳۲۴	۴۸۰۳۲۰۳۲۴	۲۰۰۲۰۳۰۲۶	۲۰۰۲۰۳۰۲۶	۲۰۰۲۰۳۰۲۶	۲۰۰۲۰۳۰۲۶	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۸۸۶۰۲۲۲	
۹	ارجان نوین	۲۰۲۰۳۲۳	۳۹۰۴۵۹۰۱۶۸	۳۹۰۴۵۹۰۱۶۸	۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۱۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۶۵۷۰۶۶۶	
۱۰	فادگل نیشابور	۶۳۰۱۷۶	۷۲۰۰۳۰۳۵۷	۸۶۰۶۶۶۶۶۶	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰۰۰۰	
۱۱	نرگس شیراز	۲۰۲۰۹۰۴۹۹	۲۱۰۷۹۳۰۶۶۶	۲۱۰۷۹۳۰۶۶۶	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۹۰۰۰۰۰۰۰	
۱۲	گلستان دزفول	۸۱۸۰۶۵۳	۳۹۰۶۶۶۶۶۶۶	۴۰۰۴۲۸۰۸۹	۸۰۰۴۸۰۸۹	۱۶۰۴۸۰۸۹	۲۰۰۲۲۰۹۰۲	۲۰۰۲۲۰۹۰۲	۲۰۰۲۲۰۹۰۲	۲۰۰۲۲۰۹۰۲	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰	
۱۳	جهان	۸۵۰۶۰۰۹	۳۵۰۷۷۰۰۲۱۴	۳۶۰۶۶۶۶۶۶	۱۲۰۷۷۰۰۸۱۶	۱۲۰۷۷۰۰۸۱۶	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
۱۴	طایا گلستان	۲۱۱۰۰۷۱	۷۲۰۳۲۹۰۳۳۷	۷۳۰۴۵۰۰۴۰۸	۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۶۲۹۰۰۰۰	
۱۵	ناز اصفهان	۲۰۵۱۳۰۴۷۵	۲۹۰۱۸۹۰۱۷۸	۳۱۰۷۰۲۶۵۲	۳۹۰۰۹۰۹۰۸	۴۶۰۰۹۰۹۰۸	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	
۱۶	ناب	۲۲۲۰۰۳۹	۷۱۰۲۶۶۶۶۶	۷۲۰۴۲۸۰۱۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۷۹۰۰۰۰۰	
۱۷	فضل نیشابور	۲۹۲۰۵۸۹	۲۲۰۹۳۲۰۱۵	۲۲۰۲۲۶۰۰۴	۵۰۰۰۸۰۱۱۰	۵۰۰۰۸۰۱۱۰	۹۰۰۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	۲۸۰۰۰۰۰	
۱۸	شکوفه بابل	۲۰۶۲۷۴	۲۴۰۸۰۰۰۸۶۵	۲۴۰۸۰۰۰۸۶۵	۲۵۰۲۲۰۵۳۵	۲۵۰۲۲۰۵۳۵	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۲۱۸۰۰۰۰	
۱۹	نوش آذر	۲۸۴۰۲۵۷	۱۷۰۵۸۹۰۹۰۲	۱۷۰۵۸۹۰۹۰۲	۲۰۰۰۸۰۲۹۹	۲۰۰۰۸۰۲۹۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۵۰۰۰۰۰	
۲۰	گلپهارداده ابریشم	۸۹۰۰۲۴	۱۳۰۰۰۰۰۴۹۹	۱۳۰۰۰۰۰۴۹۹	۱۳۰۰۰۰۰۴۹۹	۱۳۰۰۰۰۰۴۹۹	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۷۸۰۰۰	
۲۱	فرآورده های روغنی ایران	۱۰۰۶۸۰۷۸۵	۳۴۰۰۳۶۰۵۸۳	۳۵۰۱۰۰۳۶۸	۷۱۰۰۰۰۰۰۰	۷۱۰۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰	
۲۲	پالاک	۸۶۰۴۲۸	۷۲۰۶۲۰۹۲۷	۷۲۰۶۲۰۹۲۷	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۲۹۰۰۰۰	
۲۳	فرآیند کرمان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۲۴	پرو دانه خیز	۸۱۶۰۱۱۱	۲۷۰۰۷۲۰۵۲۴	۲۷۰۰۷۲۰۵۲۴	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۷۱۰۰۰۰	
۲۵	فرآورد فریمان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۲۶	فرجام پژوه	۰	۴۲۴۰۴۱۰	۴۲۴۰۴۱۰	۱۷۶۶۲۷	۱۷۶۶۲۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۳۲۶	
۲۷	ایوند بهشهر	۰	۸۹۴۴۰۵۴۴	۸۹۴۴۰۵۴۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۲۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	۰	
۲۸	گلپهارداده ابریشم	۲۲۰۰۰۰	۸۰۰۰۴۶۰۶۲۰	۸۰۰۰۴۶۰۶۲۰	۱۳۰۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۲۰۰۰۰	
۲۹	گوهر دانه افاق	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
	جمع	۴۸۰۵۵۸۰۱۲۸	۱۰۴۳۴۷۷۵۰۴۲۳	۱۰۴۳۴۷۷۵۰۴۲۳	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	

توضیح:

سهامیه کلابرگی شرکت های هاشور شده واگذار گردیده است.

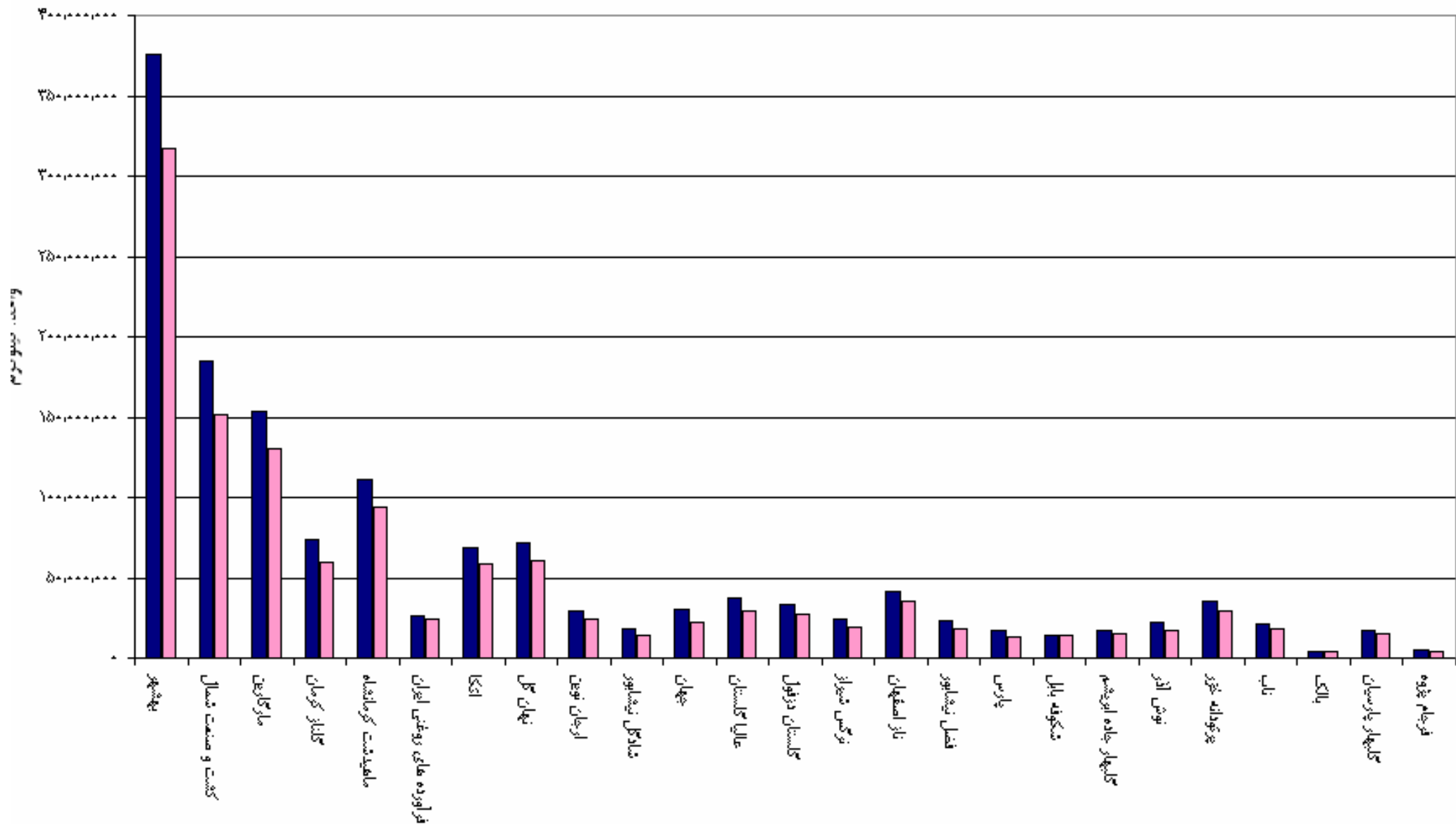
مقایسه وضعیت توزیع و تولید شرکتهای روشن فنی در سال ۸۸ با سال قبل

واحد: تن

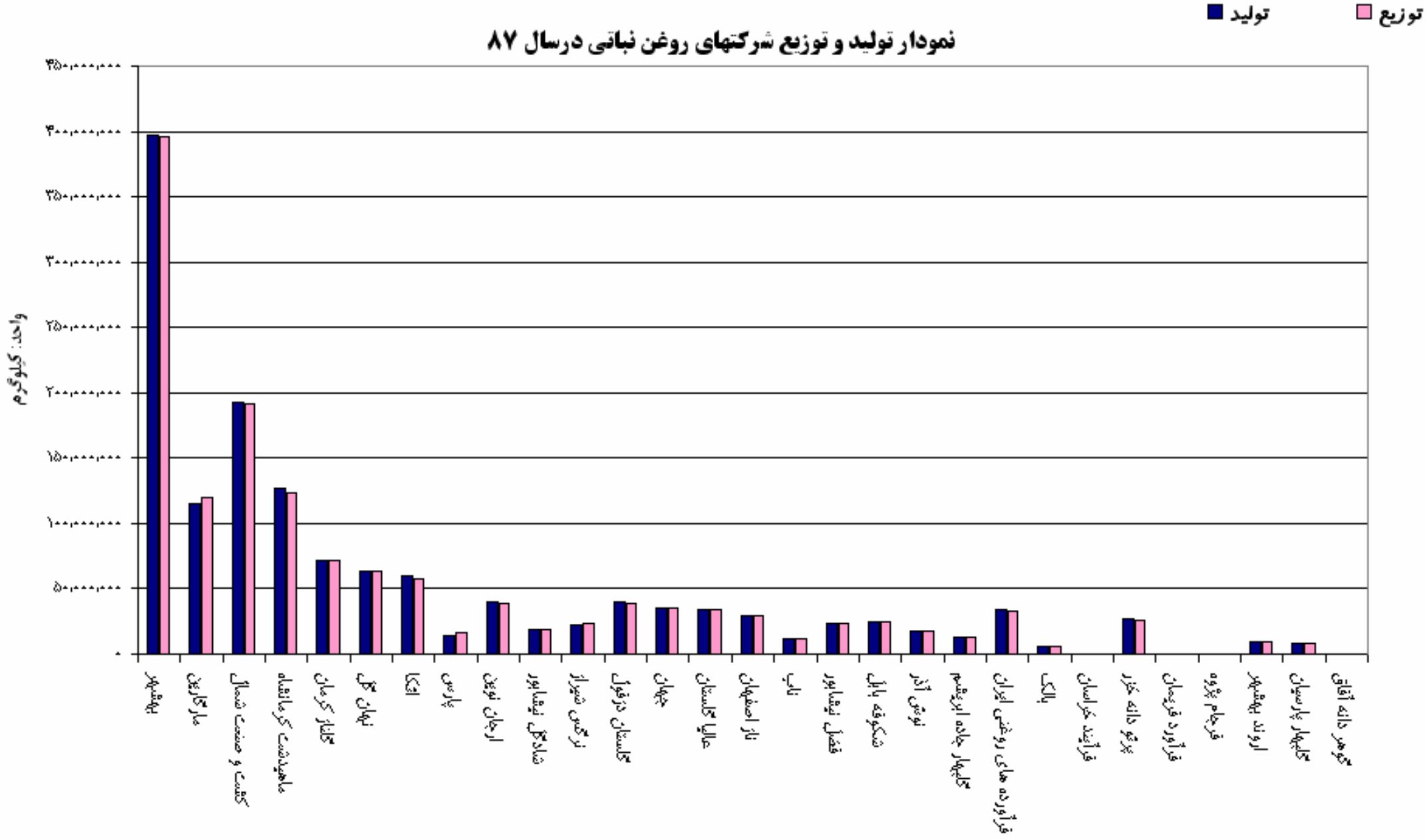
تولید			توزیع									مقدار	سال ۸۷
جمع کل تولید	جامد	مایع	جمع کل توزیع	صادرات	فروش آزاد			تعهدات دولتی					
					جمع فروش آزاد	کارمزدی متفرقه	فروش آزاد	جمع تعهدات دولتی	کارمزدی بازرگانی دولتی	حواله شرکتهای بهمن	کالابریگی		
۱.۴۴۷.۳۰۶	۷۴۳.۳۸۳	۷۰۴.۹۳۴	۱.۴۴۰.۷۳۲	۸۵.۰۰۹	۸۹۳.۳۶۱	۸۷.۳۳۸	۸۰۶.۱۲۳	۴۶۳.۳۵۱	۳۰.۹۱۷	۴۰.۰۸۳	۴۰۱.۳۵۱		
۱۰۰	۵۱	۴۹	۱۰۰	۶	۶۳	۶	۵۶	۳۳	۱	۳	۲۸		
۱.۵۰۴.۱۹۳	۸۰۴.۰۴۱	۷۰۰.۱۵۲	۱.۵۱۳.۰۳۸	۴۶.۳۳۸	۱.۱۱۹.۷۰۳	۱۳۵.۰۳۹	۹۹۴.۶۶۴	۳۴۷.۰۰۶	۳.۶۳۴	۳۸.۴۹۰	۳۰۵.۸۸۲		سال ۸۸
۱۰۰	۵۳	۴۷	۱۰۰	۳	۷۴	۸	۶۶	۳۳	۰	۳	۲۰		درصد از کل
۴	۸	-۱	۵	-۴۶	۳۵	۴۳	۲۳	-۳۵	-۸۷	-۴	-۲۴		درصد تغییر ۸۸ به ۸۷

نمودار تولید و توزیع شرکتهای روغن نباتی در سال ۸۸

تولید توزیع

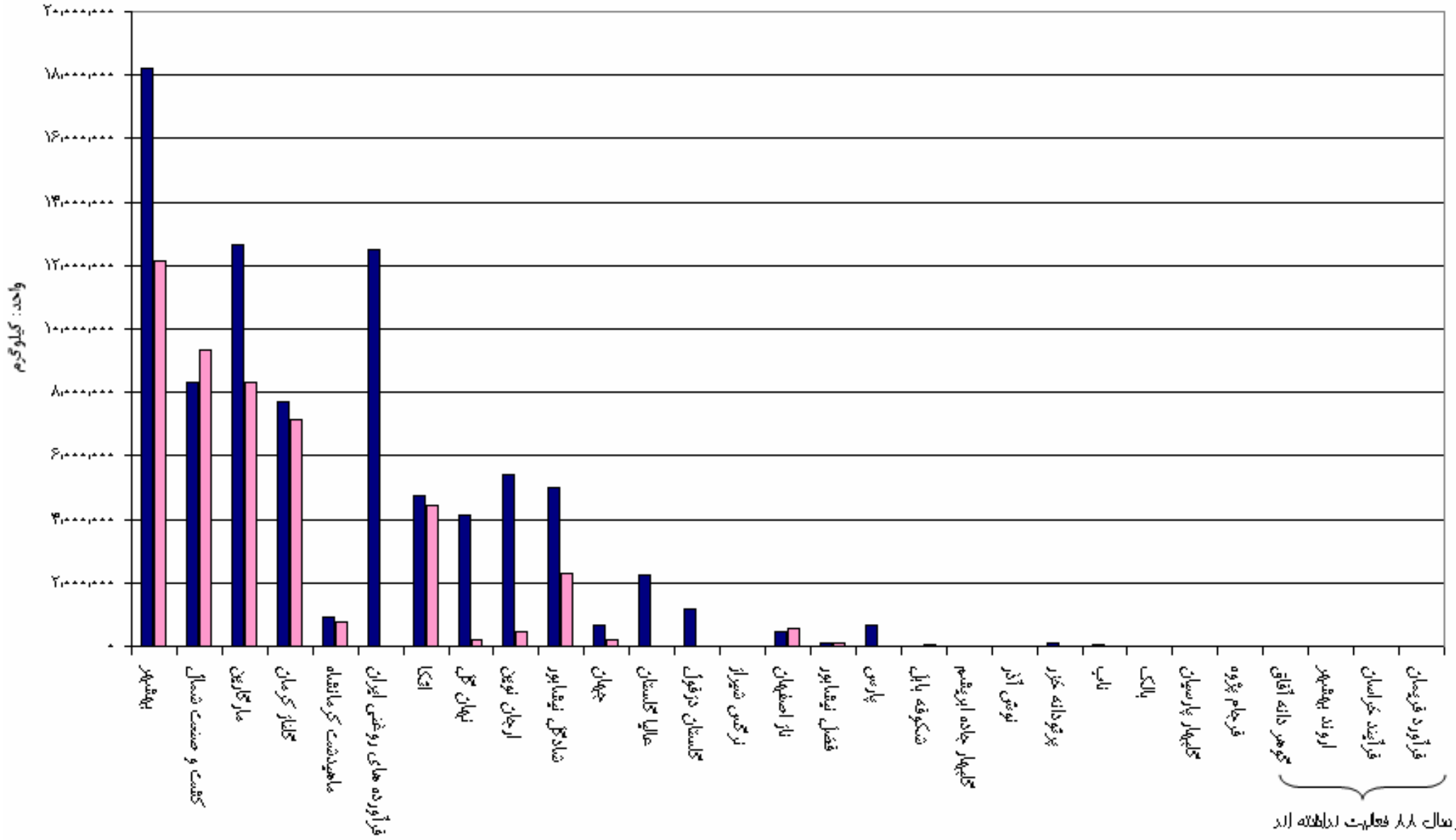

نمودار تولید و توزیع شرکتهای روغن نباتی در سال ۸۷

نمودار مقایسه صادرات ۸۷ و ۸۸

■ صادرات ۸۷ ■ صادرات ۸۸

واردات روغن خام، دانه و کنجاله:

در سال ۸۸ شاهد افزایش قابل توجه واردات روغن خام، دانه و کنجاله آفتابگردان نسبت به سال گذشته می باشیم که این امر به دلیل کاهش شدید قیمت جهانی این محصول نسبت به سال گذشته (در برخی از ماهها کمتر از قیمت سویا و مشتقات آن) می باشد که با عنایت به کیفیت بالاتر آفتابگردان نسبت به سویا، با افزایش ۳۸۴ درصدی واردات روغن خام، ۱۶۹ درصدی واردات دانه و ۹۴ درصدی کنجاله آفتابگردان در سال ۸۸ نسبت به سال قبل بودیم.

حقوق ورودی روغن خام و روغن ساخته شده:

حقوق ورودی انواع روغن خام (شامل آفتابگردان، گلرنگ، کلزا، سویا و پالم) از سال ۱۳۸۶ تا کنون ۴ درصد و حقوق ورودی انواع روغن ساخته شده از سال ۸۶ تا کنون ۲۰ درصد بوده است.

قیمتهای جهانی:

در اسفندماه ۸۸، میانگین قیمت هر تن روغن خام سویا ۹۲۷ دلار (C&F بندرعباس) بود که در مقایسه با اسفند ۸۷ حدود ۲۵ درصد افزایش داشته است. ضمناً میانگین قیمت های روغن خام آفتابگردان ۹۴۳ دلار، دانه سویا ۴۳۷ دلار و کنجاله سویا نیز ۳۶۸ دلار به ازای هر تن بوده است. همانگونه که در بخش واردات روغن خام اشاره شد؛ میانگین قیمت روغن خام آفتابگردان با کاهش ۲۸ درصدی در سال ۸۸ مواجه بوده است که این امر با عنایت به کیفیت بالای روغن خام آفتابگردان نسبت به سویا سبب افزایش واردات روغن خام آفتابگردان نسبت به سویا شده است.

عملکرد کارخانجات روغنکشی:

در سال ۸۸ حدود ۱،۲۶۲ هزار تن انواع دانه روغنی در کارخانجات، روغنکشی شده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۷ درصد کاهش را نشان می دهد.

مقایسه میزان واردات روغن خام، دانه و گنجاله در سال ۸۷ و ۸۸

واحد: تن / دلار

درصد تغییرات ۸۷ به ۸۸		سال ۸۸		سال ۸۷		نام کالا
ارزش دلاری	وزن	ارزش دلاری	وزن	ارزش دلاری	وزن	
-۵۰	-۳۴	۱۹۲,۳۸۵,۲۳۸	۲۲۳,۶۵۷	۳۸۳,۸۸۰,۱۱۸	۳۴۰,۷۰۵	روغن خام سویا
۳۳۸	۳۸۴	۲۸۵,۷۲۰,۷۵۴	۳۲۱,۷۸۵	۸۴,۵۰۵,۱۸۱	۶۶,۵۱۱	روغن خام آفتابگردان
-۱۵	۴۳	۴,۸۳۰,۱۴۶	۵,۸۷۷	۵,۶۹۱,۴۴۰	۴,۰۹۸	روغن خام کلزا
۱	۱۹	۱۰۷,۷۸۲	۲۸	۱۰۷,۱۷۳	۲۳	روغن خام ذرت
-۷۰	-۶۰	۱,۰۶۰,۵۹۰	۱,۷۹۱	۳,۵۵۹,۷۰۷	۴,۴۷۷	روغن خام نخل
۱۶۳	۱۶۹	۲۶۰,۱۶۰,۲۴	۴۵,۴۲۳	۹,۸۹۶,۳۲۱	۱۶,۸۸۶	دانه آفتابگردان
۱۵	۲۹	۵۵۶,۴۷۷,۹۹۶	۱,۱۲۲,۵۰۲	۴۸۳,۹۱۹,۲۰۹	۸۶۸,۴۴۴	دانه سویا
۳۴۴	۱۸۸	۱,۳۷۰,۸۲۴	۶,۲۵۷	۳۰۹,۰۱۰	۲,۱۷۶	پنبه دانه
۱۷	۲۲	۵۶۰,۱۰۴,۹۶۴	۱,۲۵۵,۱۳۳	۴۷۷,۲۵۶,۳۰۵	۱,۰۲۷,۳۱۴	گنجاله سویا
۱۹	۲۲	۲۳,۱۲۶,۶۹۶	۱۳۷,۳۳۵	۱۹,۴۸۰,۷۵۸	۱۱۲,۶۸۸	گنجاله پنبه دانه
۲۰۲	۹۴	۹,۳۲۳,۹۹۴	۵۴,۴۹۴	۳,۰۹۰,۳۴۵	۲۸,۱۱۱	گنجاله آفتابگردان

واحد: تن

مقایسه عملکرد شرکتهای روغنگشی در سال ۸۸ با سال ۸۷

جمع کل	کلرنگ	کلزا	آفتابگردان	سویا			مقدار	سال ۸۷
				جمع	داخلی	وارداتی		
۱,۳۵۳,۶۴۸	۰	۱,۶۶,۲۸۹	۸,۱۲۵	۱,۱۸۰,۲۳۳	۱۱۹,۸۹۱	۱,۰۶۰,۳۴۳	مقدار	سال ۸۷
۱۰۰	۰	۱۲	۱	۸۷	۹	۷۸	درصد از کل	
۱,۴۶۲,۰۷۴	۲,۹۵۰	۱۳۹,۵۳۹	۳,۷۳۳	۱,۱۱۵,۸۵۱	۱۲۵,۷۳۱	۹۹۰,۱۱۰	مقدار	سال ۸۸
۱۰۰	۰	۱۱	۰	۸۸	۱۰	۷۸	درصد از کل	
-۷	-	-۱۶	-۵۳	-۵	۵	-۷	درصد تغییر ۸۸ به ۸۷	

واحد: تن

مقایسه وضعیت توزیع و تولید شرکتهای روغن نباتی در سال ۸۸ با سال قبل

تولید			توزیع										مقدار	سال ۸۷
جمع کل تولید	جامد	مایع	جمع کل توزیع	صادرات	فروش آزاد			تعهدات دولتی						
					جمع فروش آزاد	کارمزدی متفرقه	فروش آزاد	جمع تعهدات دولتی	کارمزدی بازرگانی دولتی	حواله شرکتهای پیهمن	کالابریگی			
۱,۴۴۷,۳۰۶	۷۴۲,۳۸۳	۷۰۴,۹۳۴	۱,۴۴۰,۷۳۲	۸۵,۰۰۹	۸۹۳,۳۶۱	۸۷,۳۳۸	۸۰۶,۱۲۳	۴۶۳,۳۵۱	۲۰,۹۱۷	۴۰,۰۸۳	۴۰۱,۳۵۱	مقدار	سال ۸۷	
۱۰۰	۵۱	۴۹	۱۰۰	۶	۶۳	۶	۵۶	۳۳	۱	۳	۲۸	درصد از کل		
۱,۵۰۴,۱۹۳	۸۰۴,۰۴۱	۷۰۰,۱۵۲	۱,۵۱۳,۰۳۸	۴۶,۳۳۸	۱,۱۱۹,۷۰۳	۱۳۵,۰۳۹	۹۹۴,۶۶۴	۳۴۷,۰۰۶	۲,۶۳۴	۳۸,۴۹۰	۳۰۵,۸۸۳	مقدار	سال ۸۸	
۱۰۰	۵۳	۴۷	۱۰۰	۳	۷۴	۸	۶۶	۲۳	۰	۳	۲۰	درصد از کل		
۴	۸	-۱	۵	-۴۶	۲۵	۴۳	۲۳	-۲۵	-۸۷	-۴	-۲۴	درصد تغییر ۸۸ به ۸۷		

روند قیمتهای جهانی روغن خام، دانه و گنجاله سویا (C&F) بندرعباس

واحد: دلار

ماه	روغن خام سویا			روغن خام آفتابگردان			دانه سویا			گنجاله سویا		
	سال ۸۶	سال ۸۷	سال ۸۸	درصد تغییرات ۸۸ نسبت به ۸۷	سال ۸۶	سال ۸۷	سال ۸۸	درصد تغییرات ۸۸ نسبت به ۸۷	سال ۸۶	سال ۸۷	سال ۸۸	درصد تغییرات ۸۸ نسبت به ۸۷
فروردین	۷۲۸	۱,۳۷۵	۸۴۰	-۳۹	۷۴۸	۱,۸۰۴	۸۴۸	-۵۲	۲۲۸	۵۸۱	۴۲۸	-۲۵
اردیبهشت	۷۵۹	۱,۳۹۸	۹۴۰	-۳۲	۸۰۵	۱,۸۴۹	۹۶۷	-۴۸	۲۴۲	۶۰۲	۵۱۲	-۱۵
مرداد	۸۲۲	۱,۴۷۲	۹۲۸	-۳۷	۸۹۰	۱,۹۵۸	۹۲۵	-۵۲	۲۶۸	۷۴۷	۵۱۲	-۲۱
تیر	۸۵۱	۱,۴۶۹	۸۷۰	-۴۱	۹۷۰	۱,۷۲۲	۸۷۰	-۴۹	۲۹۰	۷۰۲	۴۹۵	-۲۹
مهر	۸۹۷	۱,۳۷۴	۸۲۵	-۳۵	۱,۰۶۵	۱,۳۸۰	۸۲۵	-۴۰	۴۱۵	۶۴۱	۴۶۰	-۲۸
شهریور	۸۹۰	۱,۰۹۰	۸۴۵	-۲۲	۱,۱۶۰	۱,۱۷۰	۸۲۰	-۲۹	۴۶۲	۵۲۹	۴۶۰	-۱۵
مهر	۹۵۰	۹۵۸	۸۷۰	-۹	۱,۳۱۱	۱,۱۲۵	۸۷۵	-۲۳	۴۹۲	۴۶۳	۴۶۹	۱
آبان	۱,۰۳۰	۸۵۵	۸۷۹	۲	۱,۳۵۰	۹۲۰	۸۷۷	-۵	۵۲۰	۴۲۵	۴۶۷	۱۰
آذر	۱,۱۲۸	۷۹۵	۹۳۵	۱۸	۱,۴۱۰	۸۰۵	۹۵۶	۱۹	۴۳۶	۴۰۷	۴۷۸	۱۷
دی	۱,۲۰۲	۸۲۸	۹۵۰	۱۵	۱,۵۷۲	۸۴۴	۹۷۵	۱۶	۵۶۰	۴۴۰	۴۷۵	۸
بهمن	۱,۳۴۲	۷۸۱	۶۹۶	۱۵	۱,۷۶۰	۸۰۲	۹۴۵	۱۸	۵۶۹	۴۰۳	۴۲۱	۴
اسفند	۱,۵۲۶	۷۴۰	۹۲۷	۲۵	۱,۷۷۲	۷۶۵	۹۴۲	۲۲	۶۲۸	۳۹۰	۴۳۷	۱۲
میانگین	۱,۰۱۱	۱,۰۸۶	۸۸۸	-۱۸	۱,۲۲۴	۱,۲۶۲	۸۹۶	-۲۹	۴۶۹	۵۲۰	۴۷۷	-۸

مشکلات صنعت روغن نباتی:

همانگونه که می دانیم روغن نباتی با توجه به اهمیتی که در سبد غذایی خانوارها دارد از اهمیت خاصی برخوردار می باشد لیکن وابستگی تولید داخلی این محصول به واردات روغن خام (واردات ۹۰ درصدی) و وضعیت خاص سیاسی و اقتصادی کشور سبب گردیده ثبات داخلی تولید و قیمت این کالا شدیداً به قیمت های جهانی و ثبات بازار جهانی وابستگی داشته باشد. تا کنون دولت حمایت هایی را در غالب کالا برگ و حواله های دولتی بر روی این کالا اعمال می نمود لیکن با حذف این حمایت ها در راستای اجرای قانون هدفمند سازی یارانه ها به نظر می رسد در صورت عدم اعمال مدیریت صحیح این صنعت با چالش های جدی روبرو گردد. از دیگر مشکلات صنعت روغن نباتی در ایران می توان به مشکل حمل روغن خام از بنادر اشاره کرد که علاوه بر تحمیل هزینه های مختلف بر شرکتهای واردکننده (بواسطه محدودیت ظرفیت مخازن روغن خام در بنادر)، مستقیماً بر میزان تولید روغن نباتی تأثیر می گذارد. بیشترین میزان حمل در حال حاضر توسط تانکرهای انتقال دهنده روغن خام (کامیون) صورت می گیرد که با توجه به طولانی بودن مدت زمان بارگیری و حمل، بالا بودن کرایه حمل، کمبود کامیون، مشکلات ناشی از عدم رعایت مشکلات بهداشتی در تانکرها و ... دارای نواقصی می باشد.

پیشنهادها:

با توجه به موارد ذکر شده سیاستهای متخذه باید به گونه ای باشد که هر چه بیشتر به سوی خودکفایی در تولید داخلی روغن خام (از محل دانه های روغنی کشت شده در داخل کشور) پیش برویم و همچنین با فرهنگ سازی مناسب مصرف سرانه این کالا را کاهش و به میانگین جهانی نزدیک نماییم. همچنین توسعه ناوگان حمل و نقل ریلی و برطرف شدن مشکلات جانبی موجود در شبکه حمل و نقل ریلی (عدم وجود خط آهن تا محل استقرار واگن در ایستگاه راه آهن، کمبود لکوموتیو جهت تسریع در واگذاری واگن در محل بارگیری روغن خام و در طول مسیر مبدأ تا مقصد و) می تواند راهکار مناسبی جهت رفع مشکل حمل روغن خام از بنادر باشد. همینطور نظارت کامل وزارت بهداشت بر حمل بهداشتی روغن خام از بنادر و ممانعت از حمل روغن خام توسط تانکرهای حمل سوخت می تواند از بروز مشکلات بهداشتی در خصوص این کالا جلوگیری نماید.